Рәсәй Федерацияһының мәғариф министрлығы
Башҡортостан Республикаһының мәғариф һәм фән министрлығы
“Башҡортостан Республикаһы Стәрлетамаҡ ҡалаһы ҡала округы хакимиәтенең
Мәғариф бүлеге” муниципаль ҡаҙна учреждениеһы
Башҡортостан Республикаһы Стәрлетамаҡ ҡалаһы ҡала округының
“Владимир Алексеевич Секин исемендәге 3-сө лицей”
муниципаль автономиялы дөйөм белем биреү учреждениеһы

Методик кафедра ултырышында
ҡаралған
4-се һанлы протокол
« 29» август 2025 й.
Методик кафедра етәксеһе
_____/Л.Ғ.Насирова/

Килешелгән
директор урынбаҫары
_____/Н.Б.Переведенцева/
«29» август 2025 й.

29.08.25 й. 308-се
һанлы
бойороғо менән
раҫланған
Директор
_____/Л.В.Таһирова

«Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле»
уҡыу предметы буйынса
башланғыс дөйөм белем биреү
эш программаһы

(белем биреү ойошмаларының 1-4-се кластары өсөн)

АҢЛАТМА ЯҘЫУ

“Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле” уҡыу предметы Башҡортостан Республикаһы территорияһында урынлашҡан дәүләт һәм муниципаль белем биреү ойошмаларында Башҡортостан Республикаһы ҡануниәте һәм башланғыс дөйөм белем биреү Федераль дәүләт белем биреү стандартына ярашлы “Туған тел һәм туған телдә әҙәби уҡыу” предмет өлкәһе сиктәрендә бәлиғ булмаған уҡыусыларҙың ата- әсәләренең (законлы вәкилдәренең) ғаризаһына ярашлы өйрәнелә.

Программа нигеҙенә Федераль дәүләт белем биреү стандартының методологияһы булған системалы-эшмәкәрлекле ҡараш һалынған.

Программа уҡыу йылдары буйынса уҡытыу предметының йөкмәткеһен, «Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле» дәресе саралары менән уҡыусыларға белем, тәрбиә биреү һәм үҫтереүҙең төп методик стратегияларын билдәләй.

Программа уҡытыусыға түбәндәге мөмкинлектәрҙе бирә:

1. Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) телен уҡытыу процесында башланғыс дөйөм белем биреүҙең Федераль дәүләт белем биреү стандарттарына ярашлы шәхсән, метапредмет һәм предмет һөҙөмтәләренә ирешеүҙә замансаҡарашты тормошҡа ашырырға;

2. Төп хоҡуки документтарға ярашлы “Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле” уҡыу предметының йөкмәткеһен уҡыу йылдарына ярашлы планлаштырырға һәм алдан көтөлгән һөҙөмтәләрҙе билдәләргә.

“Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле” уҡыу предметына дөйөм ҡылыҡһырлама

Программаның йөкмәткеһе башланғыс дөйөм белем биреү Федераль дәүләт белем биреү стандарттарындағы “Туған тел һәм туған телдә әҙәби уҡыу” предмет өлкәһе талаптарына ярашлы башланғыс дөйөм белем биреү программаһы һөҙөмтәләренә ирешеүгә йүнәлтелә.

“Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле” уҡыу предметын өйрәнеү гуманитар циклдағы башҡа уҡыу предметтары менән предмет-ара бәйләнеште тормошҡа ашырыуҙы күҙ уңында тота.

Башҡортостан Республикаһы Конституцияһына һәм “Башҡортостан Республикаһы халыҡтары телдәре” законына ярашлы, ике дәүләт телен белеү республикала йәшәүсе халыҡтар араһындағы килешеп йәшәүҙең нигеҙен тәшкил итә. Мәктәптә белем биреү

шарттарында дәүләт (башҡорт) теле аралашыу сараһы һәм уҡыусыларға әхлаҡи тәрбиә биреү ысулы булараҡ күҙаллана. Аралашыу сараһы булараҡ дәүләт (башҡорт) телен белеү уҡыусыларҙа көндәлек тормошта аралашырға, уларҙы күп милләтле йәмғиәттә аңлашып һәм хеҙмәттәшлек итеп йәшәргә һәләтле һәм әҙер итә.

“Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле” предметының үҙенсәлеге, уҡыу процесының аралашырға өйрәтеүгә йүнәлтелгән булыуы, башҡа предмет өлкәләре менән бәйләнеше уҡыусыларҙың ике дәүләт телендә лә иркен аралашыусы тел шәхесе булып үсешенә булышлыҡ итә.

Башланғыс мәктәптә рус һәм башҡорт, шулай уҡ сит телдәрҙе өйрәнеү уҡыусыларға үҙҙәренең билдәле этносҡа, Рәсәйҙең граждандар йәмғиәтенә һәм халыҡ-ара берләшмәгә ҡарағанлығын аңларға булышлыҡ итә.

Дәүләт (башҡорт) телен уҡытыу универсаль уҡыу ғәмәлдәрен формалаштырыуға нигеҙ hала. Уҡыусылар белем биреү эшмәкәрлегенең мәғәнәhен һәм әһәмиәтен аңлай, белем алырға, телде үҙләштереүҙә үҙаллы эшләргә өйрәнә, был артабанғы үҫеш һәм үҙ- үҙеңде камиллаштырыу өсөн нигеҙ булып тора.

«Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле» предметының йөкмәткеhе уҡыусыларҙың дәүләт (башҡорт) телен милли мәҙәниәтте танып белеү һәм унда үҙ-үҙеңде күрһәтеү ҡоралы булараҡ өйрәнеүгә ихтыяжын ҡәнәғәтләндереүгә йүнәлтелгән.

«Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле» дәресен өйрәнеүҙең маҡсаты һәм бурысы

«Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле» дәресен өйрәнеүҙең маҡсаты - уҡыусыларҙа социаль-көнкүреш, уҡыу-хеҙмәт һәм социаль-мәҙәни өлкәләрҙә башҡорт телендә аралашыу мөмкинлеген тәьмин итеүсе коммуникатив компетенция булдырыу. «Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле» уҡыу предметын өйрәнеүҙең бурыстары:

- тел йөрөтөүселәр менән үҙенең телмәр мөмкинлектәре һәм ихтыяждары кимәлендә аралашыу һәләтен һәм әҙерлеген формалаштырыу: телдән һөйләшеү һәм фекер алышыу, яҙма рәүештә (уҡыу һәм яҙыу), телдән һәм яҙма формала шәхес-ара һәм мәҙәни аралашыу оҫталығын арттырыу;
- балалар фольклоры һәм матур әҙәбиәт, мәҙәни пландағы материалдар менән танышыу аша башҡорт мәҙәниәтенә ихтирамлы мөнәсәбәт тәрбиәләү;

- уҡыусыларҙың лингвистик аң даирәһен киңәйтеү; уҡыусыларға аңлайышлы һәм дәүләт (башҡорт) телендә телдән, яҙма телмәрҙе үҙләштереү өсөн кәрәкле лингвистик күҙаллауҙарҙы элементар кимәлдә үҙләштереү;

- тел системаһы менән танышыу һәм уның нигеҙендә төп лексик, грамматик, стилистик, орфоэпик, орфографик һәм пунктуацион оҫталыҡтарын булдырыу; уҡыусының тел күренештәрен һәм фактларын анализлауға һәм баһалауға һәләтен арттырыу;

- тел фактларын айырыу, анализлау, классификациялау оҫталығын формалаштырыу, уларҙы норматив, хәлдең һәм аралашыу өлкәһенең тап килеүе ҡарашынан баһалау; текст менән эшләү, төрлө сығанаҡтарҙан мәғлүмәт эҙләү, уны төрлө типтағы үҙаллы булдырылған фекерҙәрҙә тапшырыу;

- уҡыусыларҙың рухи донъяһын, дөйөм кешелек ҡиммәттәрен формалаштырыу, туған тел аша кешелектең мәҙәни ҡиммәттәренә ылыҡтырыу.

«Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле» предметының уҡыу планындағы урыны

Федераль дәүләт башланғыс дөйөм белем биреү стандартына ярашлы, «Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле» уҡыу предметы «Туған тел һәм туған телдә әҙәби уҡыу» предмет өлкәһенә ҡарай.

Дәүләт телдәрендә уҡытыу, дәүләт телдәрен өйрәнеү Федераль дәүләт белем биреү стандарттарына ярашлы алып барыла һәм дәүләт аккредитацияһы үткән төп белем биреү программалары сиктәрендә башҡарыла.

Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) телен өйрәнеү башланғыс кимәлдә 135 сәғәт күләмендә ҡаралған: 1-се класта 33, 2- 4-се кластарҙа йылына 34 сәғәт (аҙнаға 1 сәғәт).

Белем биреү программаһын дәүләт санитар-эпидемиологик ҡағиҙәләр һәм нормативтар талаптарын үтәп, дәрестән тыш һәм ғәҙәттән тыш эшмәкәрлек аша мәғариф учреждениеһы ғәмәлгә ашыра. Белем биреү ойошмаһы мәғариф мөнәсәбәттәрендә ҡатнашыусыларға дәрестән тыш эшмәкәрлектең төрлө формаларын һайлау мөмкинлеге бирә. Дәрестән тыш эшмәкәрлек белем биреү мөнәсәбәттәрендә ҡатнашыусыларҙың һайлауына ярашлы ирекле нигеҙҙә ойошторола.

«Башҡортостан Республикаһы дәүләт (башҡорт) теле» уҡыу предметының йөкмәткеһе

1-се класс

Башҡортостан - минең тыуған илем.

Телмәрҙе үҫтереү. Күп милләтле Башҡортостан Республикаһы. Дәүләт (башҡорт) теле. Башҡортостан Республикаһының дәүләт символикаһы. Дәреслек менән танышыу. Башҡортостан тураһында видеоролик.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Тел тураһында дөйөм төшөнсә. Һөйләү телмәре һәм яҙма телмәр.

Иҫәнләшергә өйрәнәбеҙ.

Телмәрҙе үҫтереү. Ҡыҫҡа сәләмләү репликаларын тыңлау. Уҡытыусы артынан сәләмләү һүҙҙәрен ҡабатлау. Һүрәттәр менән эшләү, әкиәт геройҙарын билдәләү.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Һөйләм һәм һүҙ. График схемаларҙы файҙаланып, телмәрҙе һөйләмдәргә, һөйләмдәрҙе һүҙҙәргә, һүҙҙәрҙе ижектәргә тарҡатыу.

Әйҙәгеҙ, танышайыҡ.

Телмәрҙе үҫтереү. Сәләмләү һүҙҙәрен ҡабатлау. Ҡыҫҡа диалогтар тыңлап аңларға өйрәнеү. «Һинең исемең нисек?» һорауын өйрәнеү, яуап төҙөү: “Минең исемем ”

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Башҡорт теленең үҙенсәлекле өндәре: **һ, ғ, ҙ.**

Мин танышам

Телмәрҙе үҫтереү. 1-10-ға тиклем иҫәп. Ҡыҫҡа репликаларҙы тыңлау. «Һиңә нисә йәш?» һорауын өйрәнеү һәм яуап төҙөү: «Миңә йәш».

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Алфавит, башҡорт һәм урыҫ телдәрендә әйтелештәре айырылған А**а, Оо, Ыы,** Э**э, Вв** (у) хәрефтәрен өйрәнеү.

Мин һәм минең ғаиләм

Телмәрҙе үҫтереү. Ғаилә тураһында диалог тыңлау. Ғаилә ағзаларының атамалары менән танышыу.Өндәр менән тиҙәйткестәр өйрәнеү. Сюжетлы картина буйынса һүҙҙәр һәм һөйләмдәр схемаһын төҙөү, һүҙҙәргә өн анализы яһау.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Һүҙҙең башында, уртаһында һәм аҙағында өндәрҙең урынын билдәләү, әйтергә өйрәнеү. **Әә, Өө, Үү, Һһ** хәрефтәрен өйрәнеү.

Минең мәктәп тормошом

Телмәрҙе үҫтереү. Мәктәп, класс тураһында текстар тыңлау. Уҡыу кәрәк-яраҡтарын, төҫтәрҙе, аҙыҡ-түлекте аңлатҡан һүҙҙәрҙе өйрәнеү. «Нимә яратаһың?» һорауын үҙләштереү, яуап биреү: «Мин яратам...» Ижектәр, һүҙҙәр уҡый белеү оҫталығын тәрбиәләү.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Һүҙҙең башында, уртаһында һәм аҙағында өндәрҙе ишетеү, әйтергә өйрәнеү**. Ғғ, Ҡҡ, Ҙҙ, ҫ, ң** хәрефтәрен өйрәнеү.

Мин уйнарға яратам

Телмәрҙе үҫтереү. Уйынсыҡтар тураһындағы тексты тыңлап аңлау. Тема буйынса лексик берәмектәрҙе үҙләштереү. Таныш лексика менән булған репликаларҙы тәржемәләү. Төрлө типтағы ижектәрҙе уҡыу.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Дифтонгыларҙы өйрәнеү: **йү, йо, йө.** Текста төшөп ҡалған һүҙҙәрҙе тултырыу.

Мин тәбиғәтте өйрәнәм

Телмәрҙе үҫтереү. Емеш-еләк һәм йәшелсә тураһындағы тексты тыңлап аңлау. «Минең яратҡан йәшелсәләрем» темаһы буйынса лексик берәмектәрҙе үҙләштереү. «Йәшенмәк» уйыны. Йыл миҙгелдәре тураһында һөйләмдәр төҙөү. Уҡыу ҡағиҙәләрен аңлау һәләтен камиллаштырыу: төрлө типтағы ижектәрҙе, дифтонгыларҙы уҡыу.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Дифтонгыларҙы өйрәнеү. Алдан өйрәнелгән дифтонгыларҙы ҡабатлау.

Белемде контроллә ү. Өйрәнелгән материалды ҡабатлау, контроль эш үткәреү, хаталарҙы төҙәтеү.

2-се класс

Таныш булайыҡ

Телмәрҙе үҫтереү. Танышыу тураһындағы ҡыҫҡа тексты тыңлау, был тема буйынса репликалар төҙөү. «Танышыу» темаһы буйынса өйрәнелгән һүҙҙәрҙе әүҙемләштереү, лексиканы яңы һүҙҙәр менән байытыу, дәреслек менән танышыу, һүҙҙәр, һөйләмдәр, шиғырҙар һәм ҡыҫҡа текстар уҡыу. Текстарҙы уҡыу (уҡытыусы күрһәтмәһе буйынса һәм һайлап). «Дуҫың менән таныштыр» уйынын өйрәнеү. «Һин кем?» («Һеҙ кем?»), «Һинең исемең нисек?» («Исемең кем?»), «Һеҙҙең исемегеҙ нисек?» («Исемегеҙ кем?»), «Уның исеме нисек?» («Уларҙың исеме кем?»), «Һин ҡайҙа йәшәйһең?» һорауҙарын үҙләштереү, яуап бирергә өйрәнеү. LearningApps, ЯКЛАСС. платформаларында эшләү.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Өндәр һәм хәрефтәр. Алфавитты, башҡорт теленең үҙенсәлекле өндәрен ҡабатлау. Күнегеүҙәр эшләгәндә алфавитты ҡулланыу. Тексты һүҙҙәргә бүлеү, һөйләмдә һүҙҙәр һанын билдәләү. Һүҙҙә тартынҡыларҙы һәм һуҙынҡыларҙы асыҡлау. Алмаш. Зат, һорау алмаштары. Алмаштарҙы телмәрҙә ҡулланыу.

Туғандарымды яратам

Телмәрҙе үҫтереү. «Ғаилә» темаһы буйынса өйрәнелгән һүҙҙәрҙе әүҙемләштереү, лексиканы яңы һүҙҙәр менән байытыу, өлгөгә таянып ғаилә ағзалары хаҡында хикәйәләр төҙөү, ғаилә тураһында текстар тыңлау, тыңланған тексты йөкмәткеһе тураһында тест тултырыу. Диалогтар уҡыу, бирелгән яуаптарға һорауҙар төҙөү, өйрәнелгән лексиканы файҙаланып, ҡыҫҡа диалогтар ҡороу. Һүҙьяһалыш моделе һәм бирелгән өлгө буйынса

диалогта өйрәнелгән һүҙҙәрҙе ҡулланылыу. Сюжетлы картиналар буйынса һөйләмдәр, ҡыҫҡа текстар төҙөү.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Һүҙьяһалыш моделе: төҙөү- се, бейеү -се, теген -се, балыҡ- сы, яҙыу -сы, ҡурай -сы. «Минең, һинең, уның», «Беҙҙең, һеҙҙең, уларҙың» эйәлек алмаштары. («Беҙҙеке, һеҙҙеке, уларҙыҡы»). Синтаксис. Раҫлаусы һәм һорау һөйләмдәр, һөйләм аҙағында тыныш билдәләре. Һүҙ төркөмдәренең һөйләм киҫәктәренән айырмаһы. Һөйләм аҙағында тыныш билдәһен һайлау.

Минең мәктәп тормошом һәм шөғөлөм

Телмәрҙе үҫтереү. «Мәктәп» темаһы буйынса өйрәнелгән һүҙҙәрҙе әүҙемләштереү, лексиканы яңы һүҙҙәр менән байытыу. «Минең мәктәбем ниндәй?», «Яратҡан шөғөлөң ниндәй?» һорауҙарын үҙләштереү һәм яуап бирергә өйрәнеү, өлгө буйынса яратҡан шөғөлдәрең тураһында бәләкәй генә текстар, ҡыҫҡаса диалог-һорауҙар төҙөү. Мәктәп тормошо һәм шөғөлдәре тураһындағы текстар буйынса әңгәмәләшеү оҫталығын үҫтереү. Тексты һайлап һөйләү. Тәҡдим ителгән тема буйынса проект эше, анализлау һәм дөйөмләштереү, үҙ эшең менән таныштырыу.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Морфология. Исем һүҙ төркөмө. Һүҙҙәрҙе һүҙ төркөмдәре буйынса төркөмләү. Телмәрҙә исемдәрҙе ҡулланыу. «Кем?» «Нимә?» һорауҙарына яуап биргән исемдәрҙе айырыу. Исемдәрҙең һан һәм зат менән үҙгәреүе.

Дуҫтарым менән уйнайым

Телмәрҙе үҫтереү. Балалар уйындары тураһында шиғырҙы тыңлап аңлау. Өйрәнелгән темаға ярашлы, лексик берәмектәрҙе, «Был нимә?» Нимә ул?», «Был кем?» «Миңә нимә кәрәк?», «Нимә эшләргә?», «Нимә эшләй?» («Нимә эшләйбеҙ?»), «Нимә эшләйбеҙ?» («Ни эшләйбеҙ?»), «Ҡайҙа нимә эшләйбеҙ?» һорауҙарын үҙләштереү, яуап бирергә өйрәнеү.Телмәрҙә үҙләштерелгән һүҙҙәрҙе ҡулланыу, терәк һүҙҙәр буйынса тексты һөйләү, берлектәге уйындар тураһында ҡыҫҡаса диалогтар төҙөү. Деформацияланған һөйләмдәрҙе тергеҙеү, һөйләмдә һүҙҙәр тәртибен ҡабатлау. Һаулыҡ һаҡлау тураһында текстар уҡыу. Балалар халыҡ уйыны (уҡытыусы һайлауы буйынса) менән танышыу.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Синтаксис. Һөйләмдең баш киҫәктәре. Һөйләмдәге һүҙҙәр тәртибе. Ҡылым. «Нимә эшләргә?», «Нимә эшләйбеҙ?» «Ҡайҙа нимә эшләйбеҙ?” һорауҙарына яуап биргән ҡылымдарҙы танырға өйрәнеү.

Тирә-яҡты өйрәнәм

Телмәрҙе үҫтереү. Тексты тыңлау, фекер алышыу, тыңланған текстың йөкмәткеһе буйынса һорауҙарға яуап биреү, лексиканы тема буйынса яңы һүҙҙәр менән байытыу. «Ниндәй?», «Ҡайҙа?», «Ҡасан?» һорауҙарына яуап бирергә өйрәнеү. Өйрәнелгән һүҙҙәрҙе

һәм фразаларҙы ҡулланыу, текстарҙы уҡыу, һорауҙарға яуаптар төҙөү, һорауҙар, план буйынса һөйләү. Деформацияланған текстарҙы тергеҙеү, һүҙлек диктанттары яҙыу.

Ағастарҙың, үләндәрҙең, бөжәктәрҙең, ҡоштарҙың атамаларын рус теле менән сағыштырып өйрәнеү. Бирелгән хәл һәм тема буйынса диалогик һәм монологик текстар төҙөү күнекмәһен камиллаштырыу.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. “Сифат” һүҙ төркөмө. Сифаттарҙың мәғәнәһен билдәләү һәм уларҙы телмәрҙә ҡуллана белеү. «Ниндәй?» һорауҙарына яуап биргән ҡушма исемдәрҙе айырыу. Ниндәй? һорауы һәм ҡылым, Ҡайҙан? һорауы һәм ҡылым, Ҡайҙа? һорауы һәм ҡылым һүҙбәйләнештәрен өйрәнеү.

Белемде контроллә̆ү. Өйрәнелгән материалды ҡабатлау, хаталар өҫтөндә эш, проекттар төҙөү.

3 –сө класс

Танышыуға шатбыҙ!

Телмәрҙе үҫтереү. Был тема буйынса өйрәнелгән һүҙҙәрҙе әүҙемләштереү, «Һин ҡайҙан?» һорауын бирә белеү һәм уға яуап ҡайтарыу, кәрәкле мәғлүмәтте табыу, телмәрҙә әҙер клише ҡулланыу, интонацияны дөрөҫ аңлау. Танышыу тураһындағы текстар тыңлау. Тыңланған текст буйынса һөйләмдәрҙе тулыландырыу. Дәреслектәге текстарҙы уҡыу, орфоэпик уҡыу нормаларын камиллаштырыу. Деформацияланған текстарҙы тергеҙеү, анкеталар тултырыу. Өйрәнелгән фразаларҙы ҡабатлау, телмәрҙе яңы һүҙҙәр менән байытыу, балалар әҫәрҙәренең персонаждары (исеме, йәше) менән танышыу. Телмәрҙә башҡорт телмәр этикетының типик фразаларын ҡулланыу. Телмәрҙең диалогик һәм монологик формаларын үҫтереү.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Һөйләмдәрҙең төрҙәрен ҡабатлау. Һөйләмдең баш һәм эйәрсән киҫәктәре.

Белем алам

Телмәрҙе үҫтереү. Телмәрҙә өйрәнелгән һүҙҙәрҙе әүҙемләштереү, мәктәп, дәрестәр тураһындағы текстарҙы тыңлау.. Диалогик телмәрҙе үҫтереү: тәҡдим ителгән ситуация буйынса диалогтар төҙөү, диалогтарҙы трансформациялау: өҫтәү һәм дауам итеү. Һорауҙар буйынса һөйләү. Уҡытыусы тәҡдим иткән һүҙлектәрҙән мәғлүмәт эҙләү. «Нимәһеҙ?» һорау формаһын үҙләштереү, дөрөҫ уҡыу оҫталығын үҫтереү. Һайланма уҡыу, башҡорт теленең орфоэпик нормаларын үтәү. «Туған тел донъяһы» порталында интерактив уйындар.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Һүҙҙең тура һәм күсмә мәғәнәһе. Синонимдар. Антонимдар. Омонимдар.

Мине уратҡан донъя

Телмәрҙе үҫтереү. Яңы һүҙҙәрҙе өйрәнеү, тирә-яҡ донъя тураһында һөйләмдәр төҙөү. Парлап эш: өйрәнелгән текстар буйынса һорауҙар һәм яуаптар төҙөү. “Карға бутҡаһы” халыҡ байрамы.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Тамырҙаш һүҙҙәр. Исем. Исемдәрҙең килеш менән үҙгәреүе.

Минең яратҡан йыл миҙгелем

Телмәрҙе үҫтереү. Үҫемлектәр, хайуандар донъяһы, Башҡортостан тәбиғәте менән танышыу. Ағастарҙың, үләндәрҙең, бөжәктәрҙең, ҡоштарҙың атамаларын рус телендәге атамалары менән сағыштырып өйрәнеү. Телмәрҙе үҫтереү: әҙер һорауҙар буйынса монологтар һәм диалогтар төҙөү. Аңлау күнекмәләрен камиллаштырыу: төрлө жанрҙағы текстарҙы тыңлау, терәк һүҙҙәр буйынса тыңланған текстың йөкмәткеһен билдәләү. Йыл миҙгелдәре тураһында текстарҙы аңлап уҡыу. Йыл миҙгелдәре, миҙгел күренештәре тураһында таблица һәм анкета тултырыу. Деформацияланған тексты тергеҙеү. “Нардуған” байрамы.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Исемдәрҙең килеш менән үҙгәреше.

Минең гардеробым

Телмәрҙе үҫтереү. Гардероб предметтарын, предмет билдәләрен аңлатҡан яңы һүҙҙәрҙе өйрәнеү, һөйләшеүҙә өйрәнелгән һүҙҙәрҙе файҙаланыу, шул һүҙҙәр менән диалогтар һәм монологтар төҙөү. «Сөнки» теркәүесен диалогтарҙа ҡулланыу. Тема буйынса текстар уҡыу, орфоэпик уҡыу күнекмәләрен үҫтереү. Тексты тыңлап ҡабул итеү, тыңланған текст буйынса анкета тултырыу. Яратҡан кейемең тураһында ҡыҫҡа топик төҙөү, тәҡдим ителгән шаблон һәм терәк һүҙҙәр буйынса үҙ кейемеңде һүрәтләү. «Күпме?» һорауын өйрәнеү, һандар менән танышыу, 1-100 иҫәпте ҡабатлау. “Йәшерәм яулыҡ” балалар уйыны.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Сифат. Сифаттарҙың сағыштырыу дәрәжәһе. Алмаш. Алмаштарҙың килеш менән үҙгәреүе. Һан. Төп һәм рәт һандары.

Мин сәйәхәтсе

Телмәрҙе үҫтереү. Төрлө ял төрҙәрен билдәләүсе яңы һүҙҙәр менән танышыу, телмәрҙә әүҙемләштереү. Сәйәхәттәр тураһындағы текстарҙы тыңлау, ҡулланылған ҡылымдар буйынса сәйәхәт ваҡытын билдәләү. Тәҡдим ителгән репликаларға ярашлы сәйәхәт тураһында диалогтар һәм топиктар төҙөү. Текстарҙы пауза һәм дөрөҫ интонация менән йүгерек уҡыу, төрлө сығанаҡтарҙан кәрәкле мәғлүмәтте эҙләү. Уҡылған тексты йөкмәткеһен иллюстрацияға, планға таянып һөйләү. Рус теленән башҡорт теленә яраҡлаштырылған текстар тәржемәһе. Ҡылымдың өйрәнелгән замандарын ҡулланып, һүҙбәйләнештәр төҙөү.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Ҡылым. Ҡылымдың заман менән үҙгәреүе: үткән, хәҙерге, киләсәк заман.

Белемде контроллəү. Өйрәнелгән материалды ҡабатлау, контроль эш, хаталар өҫтөндә эшləү, проект эштәре

4-се класс

Көн дә мәктәпкә барам

Телмәрҙе үҫтереү. Үтелгән материалды ҡабатлау, тема буйынса репликалар менән алмашыу, лексиканы тема буйынса яңы һүҙҙәр менән байытыу, диалогтарҙа ятланған клишелар һәм дежур фразалар ҡулланыу. Башҡорт теле, уның төрки телдәр системаһында тотҡан урыны, Башҡортостан Республикаһында уның статусы тураһында дөйөм мәғлүмәттең ҡабатланыуы. «Миңә ниндәй дәрес оҡшай?» һорауын өйрәнеү, яуабын нигеҙləү, схема буйынса һөйləмдәр төҙөү. Башҡорт шағирҙарының һәм яҙыусыларының әҫәрҙәренән өҙөктәр менән танышыу. Башҡорт теленең орфоэпия ҡағиҙәләрен, лексикаһы тураһында дөйөм мәғлүмәттәрҙе өйрәнеү. «Кем? Нимә?», «Мин нимә уҡырға яратам?» тигән һорауға яуап биргән һүҙҙәр менән танышыу, «Мәктәптә нимә тураһында һөйləшәбеҙ?», кәрәкле һүҙ формаларын файҙаланып монологик телмәрҙе үҫтереү, дуҫтар хаҡында диалогтар төҙөү, дуҫтарҙы һүрәтləү, телмәрҙә исемдәрҙе ҡулланыу.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Үтелгән материалды ҡабатлау. Тел тураһында дөйөм мәғлүмәт. Исем һүҙ төркөмө. Яңғыҙлыҡ һәм уртаҡлыҡ исемдәр. Исемдәрҙең һан менән үҙгәреше.

Мин ғаиләмде яратам

Телмәрҙе үҫтереү. Ғаилә тураһындағы тексты тыңлап аңлау. Туғанлыҡтың яңы терминдары менән танышыу, туғандарҙың исемен, йәшен һорау, тышҡы ҡиәфәтен һүрәтləү, ғаилә тураһында һөйləргә өйрәнеү. Контекст буйынса һүҙҙәрҙең мәғәнәһен билдәləү йәки һүҙлек, Интернет һ.б. ярҙамында асыҡлау. Башҡорт һәм рус шағирҙары, яҙыусыларының әҫәрҙәренән өҙөктәр уҡыу. Баланың ыңғай сифаттарын сағылдырған сифаттар менән танышыу. «Ниндәй?» һорау алмашын файҙаланып, һорауға яуап әҙерləү. Өйҙө, бүлмәне һүрәтləү, телмәрҙә сифаттарҙы ҡулланыу, дәрес темаһы буйынса һорауҙар бирә белеү. Һөйləшә, яңынан һорай, телмәрҙә ятлаған һүҙҙәрҙе һәм һүҙ формаларын ҡуллана, русса-башҡортса һүҙлекте файҙаланып, үҙҙәренең өйҙәге йөкləмәләре тураһында текст төҙөй белеү. “Сөмбөлə” байрамы (уңыш байрамы).

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Исемдәрҙең эйәлек аффикстары менән үҙгәреүе. Сифат дәрәжәләре тураһында үтелгәнде ҡабатлау. Сифаттарҙың яҙылышы.

Тыуған илем тураһында һөйləйем

Телмәрҙе үҫтереү. Яңы лексика менән танышыу, уны телмәрҙә әүҙемләштереү. Урамыбыҙ, тыуған йортобоҙ, ҙур һәм бәләкәй Ватаныбыҙ, планетабыҙҙың ҡояш системаһында тотҡан урыны тураһында текстар төҙөү. Тыуған яҡтың яратҡан урындары, үҙ ихатаһының балалары тураһында хикәйәләү. Башҡорт һәм рус шағирҙары, яҙыусыларының әҫәрҙәрен, башҡорт фольклоры өлгөләрен уҡыу. Шаблон буйынса һәм шаблонһыҙ ҡыҫҡа текстар һәм диалогтар төҙөү, үҙ фекереңде белдерә белеү. ”Тирмә” балалар уйыны. Төрлө платформаларҙа эшләү (LearningApps, ЯКласс).

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Алмаш. Алмаштар тураһында өйрәнелгән материалдың ҡабатланыуы. Зат, күрһәтеү, эйәлек, һорау алмаштары. Алмаштарҙы дөрөҫ яҙыу ҡағиҙәләре.

Ауылда/ҡалала йәшәйем

Телмәрҙе үҫтереү. Тема буйынса яңы һүҙҙәр һәм һүҙбәйләнештәр үҙләштереү, Башҡортостандың, Өфөнөң иҫтәлекле урындары менән танышыу. Ауыл һәм ҡала тормошо тураһында әңгәмә, диалог ҡороу, ауыл/ҡала тураһында бәйләнешле текстар төҙөй белеү. Республика ҡалалары һәм ауылдары, баҡсалағы үҫемлектәр тураһында хикәйәләр. Өйрәнелгән һүҙҙәрҙе файҙаланып, үҙенең районы һәм республикаһының иҫтәлекле урындары тураһында текстар төҙөү. Төрлө платформаларҙа эшләү (LearningApps, ЯКласс).

Лингвистик белем нигеҙҙәре. һан (өйрәнелгән материалдың ҡабатланыуы). Ябай һәм составлы һандар. Һандарҙың разряды: рәт, йыйыу, тәртип һандары. Һандарҙы дөрөҫ яҙыу ҡағиҙәләре.

Һауа торошо һәм йыл миҙгелдәре тураһында һөйләшәбеҙ.

Телмәрҙе үҫтереү. Ҡыҙыл китапҡа индерелгән үҫемлектәрҙе һәм хайуандарҙы, йыл миҙгелдәре атамаларын өйрәнеү. Яңы лексиканы үҙләштереү, тәҡдим ителгән текстар буйынса эшләү, тәбиғәттә үҙеңде тотоу ҡағиҙәләре, тыуған төйәктең тәбиғәтен һаҡлау тураһында яңы текстар төҙөү. Балаларҙың ҡышҡы, яҙғы, йәйге, көҙгө уйындары. Йолалар һәм ғөрөф-ғәҙәттәр тураһында әңгәмәләр. Был йолаларҙың бөгөнгө көндәге әһәмиәте. Телмәрҙе тыңлай белеү, текстарҙы дөрөҫ уҡыу, тема буйынса диалог ҡороу һәләтен үҫтереү.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Рәүеш. Рәүештәрҙең сифаттарҙан айырмаһы

Төрлө хәлдәр тураһында һөйләшәбеҙ

Телмәрҙе үҫтереү. Киләсәккә пландар тураһында текстарҙы тыңлап аңлау. Тема буйынса яңы лексиканы үҙләштереү, уларҙы телмәрҙә әүҙемләштереү, киләсәккә пландар, үҙ хыялың тураһында текстар төҙөү. Әҙер өлгө буйынса, терәк һүҙҙәргә таянып, диалог төҙөү. Төрлө платформаларҙа эшләү. “Һабантуй” байрамы.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Ҡылым. Һөйләмдә ҡылымдарҙың урыны. Ҡылымдарҙың зат менән үҙгәреүе.

Һатып алырға өйрәнәм

Телмәрҙе үҫтереү. Аҙыҡ-түлек, кейем-һалым атамалары менән танышыу, тауар һатып алғанда этикет ҡағиҙәләрен үҙләштереү, был тема буйынса аралашыу. Телмәрҙә хәҙерге заман ҡылымдарын ҡулланып, мода тураһында текстар төҙөү. Тәҡдим ителгән диалогтар буйынса эш, өлгө буйынса диалогтар төҙөү, өйрәнелгән лексиканы әүҙемләштереү. Аралашыу барышында башҡорт телмәр этикеты үҙенсәлектәрен һаҡлау. Тәҡдим ителгән тема буйынса текстар яҙыу. Планға һәм терәк һүҙҙәргә таянып, ҡыҫҡа хикәйәләр төҙөү. Төрлө мәғлүмәт сығанаҡтарын эҙләү, схемалар ҡулланыу, хаталарҙы төҙәтеү. “Буяу һатам” балалар уйыны.

Лингвистик белем нигеҙҙәре. Ҡылым. Ҡылымдың кире формаһы. Ҡылымдың замандары. Үтелгән материалды ҡабатлау.

Белемде контролләү. Өйрәнелгән материалды ҡабатлау, контроль эш, хаталар өҫтөндә эшләү, проект эштәре.

“БАШҠОРТОСТАН РЕСПУБЛИКАҺЫНЫҢ ДӘҮЛӘТ (БАШҠОРТ) ТЕЛЕ” УҠЫУ ПРЕДМЕТЫН БАШЛАНҒЫС ДӨЙӨМ БЕЛЕМ БИРЕҮ КИМӘЛЕНДӘ ҮҘЛӘШТЕРЕҮҘЕҢ ПЛАНЛАШТЫРЫЛҒАН ҺӨҘӨМТӘЛӘРЕ

ШӘХСӘН ҺӨҘӨМТӘЛӘР

Башланғыс мәктәпте тамамлаусы уҡыусыларҙың “Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле” уҡыу предметын үҙләштереүенең **шәхсән һөҙөмтәләре:**

- уҡыусыларҙың рухи ҡиммәттәргә таянып эш итергә әҙер булыуы һәм түбәндәге өлкәләрҙә шуларға нигеҙләнгән тәүге эшмәкәрлек тәжрибәһен туплауы:

Гражданлыҡ-патриотик тәрбиәлә:

– Тыуған иленә – Рәсәйгә, йәнтөйәгенә, тыуған еренә, тәбиғәткә ихтирамлы мөнәсәбәте, һөйөүе һәм хөрмәт итеүе;

– дәүләт (башҡорт) телен тирә-яҡты танып-белеү ҡоралы итеп таныуы;

– донъяны күп телле һәм күп мәҙәниәтле йәмғиәт итеп ҡабул итеүе, үҙен Рәсәй Федерацияһының гражданины итеп тойоп, халҡының һәм Рәсәйҙең гражданины булыуын аңлауы;

– тыуған илебеҙҙең, республиканың үткәненә, бөгөнгөһенә һәм киләсәгенә битараф булмауы;

– үҙ халҡын һәм шул уҡ ваҡытта башҡа халыҡтарҙы ихтирам итеүе, икенсе халыҡтарҙың тарихына, мәҙәниәтенә хөрмәт менән ҡарауы, төрлө милләт вәкилдәренә ыңғай ҡарашы;

– һәр кешене йәмғиәтебеҙҙең вәкиле итеп ҡабул итеүе, мөнәсәбәттәрҙе әҙәп-әхлаҡ ҡанундарына таянып ҡороуы.

Әҙәп-әхлаҡ тәрбиәһендә:

- һәр кешенең шәхес булыуын таныуы;

- башҡаларға ҡарата иғтибарлы һәм ихтирамлы булыуы;

- кешеләргә физик һәм әхлаҡи зыян килтереүгә йүнәлтелгән ҡылыҡтарҙы ҡабул итмәүе;

- әхлаҡи тәртип ҡағиҙәләрен белеүе: оялыу, ғәфү үтенеү, тартыныу һ.б.

- уҡыу һөҙөмтәләре, эшләгән эштәрең өсөн яуаплылыҡ тойоуы;

Эстетик тәрбиәлә:

- үҙ халҡының һәм башҡа халыҡтарҙың традицияларына һәм ижадына, төрлө сәнғәт төрҙәренә, мәҙәниәткә ҡыҙыҡһыныуы, уларҙы хөрмәт итеүе;

- художестволы эшмәкәрлек төрҙәре аша үҙ-үҙен танытыуға ынтылышы;

Фәнни белемдең ҡиммәттәре:

- танып-белеүҙә үҙ аллылығы, ҡыҙыҡһыныусанлығы, әүҙемлеге, инициативалылығы;

- дөйөм күҙаллауының, фекерләүенең, хәтеренең үҫеше.

Ошо һөҙөмтәләргә ирешеү сараһы булып дәреслектең текстары, тексҡа бирелгән һорауҙар һәм биремдәр, эшмәкәрлек нигеҙендә уҡытыу технологияһы һ.б. тора.

МЕТАПРЕДМЕТ ҺӨҘӨМТӘЛӘРЕ

Уҡыусыларҙың “Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле” уҡыу предметын үҙләштереүенең метапредмет һөҙөмтәләре булып түбәндәге универсаль уҡыу эшмәкәрлеге төрҙәренең формалашҡан булыуы тора.

Танып-белеү универсаль эшмәкәрлеге

Нигеҙ логик эшмәкәрлек:

- төрлө тел берәмектәрен сағыштырыу, оҡшаш һәм айырмалы яҡтарын табыу;

- уҡыу мәсьәләһен сисеү өсөн кәрәкле мәғлүмәтте эҙләп таба белеү, әҙер алгоритм буйынса эште ойоштороу;

Нигеҙ тикшеренеү эшмәкәрлеге:

- уҡытыусы ярҙамында маҡсатты билдәләү, телмәр ситуацияһын үҙгәртеүҙе планлаштырыу;

- төрлө эш вариантларын сағыштырыу, әҙер планға таянып проект төҙөү;

- тел материалын күҙәтеү нигеҙендә һығымталар яһау һәм уларҙы иҫбатлау;

Мәғлүмәт менән эшмәкәрлек:

- мәғлүмәт сығанағын һайлай, кәрәкле һүҙлекте таба белеү;

- бирелгән алгоритм буйынса тәҡдим ителгән мәғлүмәттә күрһәтелгән сығанаҡтарҙан таба белеү;

- уҡытыусы тәҡдим иткән ысул менән тикшереп, дөрөҫ мәғлүмәттә ялған мәғлүмәттән айыра белеү;

- Интернеттан мәғлүмәт эҙләүҙә хәүефһеҙлек ҡағиҙәләрен үтәү;

- уҡыу мәсьәләһенә ярашлы мәғлүмәттә анализлау һәм текст итеп, график форматта, аудио аша бирергә өйрәнеү;

- таблица, схема аша бирелгән лингвистик мәғлүмәттә аңлау, үҙ аллы төҙөлгән таблица ярҙамында мәғлүмәттә еткереү.

Башланғыс мәктәпте тамамлауға, уҡыусыларҙа түбәндәге **коммуникатив универсаль уҡыу күнекмәләре** формалаша:

Аралашыу:

- таныш мөхиттә аралашыу шарттары һәм маҡсаттарына ярашлы, хис-тойғоларҙы сағылдыра белеү, әңгәмәсегә ихтирам менән ҡарау, диалог алып барыу ҡағиҙәләрен теүәл үтәү;

- төрлө ҡараштар булыуын таныу;

- үҙ фекереңде матур итеп әйтә һәм иҫбатлай белеү;

- телмәр ситуацияһына ярашлы телдән телмәр өлгөһө төҙөй белеү;

- проект төҙөүҙә, тикшеренеү эше барышында парлап һәм төркөмләп эшләүҙең һөҙөмтәләре тураһында сығыш яһай белеү,

- сығыш өсөн иллюстратив материал һайлай белеү.

Уртаҡ эшмәкәрлек:

- стандарт ситуацияларҙа уҡытыусы ярҙамында ҡыҫҡа ваҡытлы һәм оҙайлы маҡсаттар ҡуя белеү;

- уртаҡ эшмәкәрлектең маҡсатын ҡабул итеү, ролдәрҙе бүлешеү, эшмәкәрлек барышында һөйләшә һәм килешә белеү;

- етәкселек итергә һәм буйһона белергә, конфликты үҙ аллы сисергә әҙер булыу;

- эштең бүленгән өлөшөн яуаплы итеп башҡара һәм дөйөм һөҙөмтәгә индергән өлөшөңдө баһалай белеү;

- тәҡдим ителгән өлгөгә ярашлы бергәләп проект эштәрен башҡара белеү.

Регулятив универсаль уҡыу эшмәкәрлеге

Үҙеңде ойоштороу:

- уҡыу эшмәкәрлегенең маҡсатын үҙ аллы билдәләй, эштең эҙмә-эҙлелеген, һөҙөмтәләрҙе баһалай белеү;

- һөҙөмтәгә ирешеү өсөн уҡыу мәсьәләһен сисеүҙе планлаштыра белеү;

- уҡытыусы менән берлектә уҡыу проблемаһын сисеүҙең планын төҙөү;

- дәрестең маҡсатына ярашлы план буйынса эшләү, хаталарҙы төҙәтә белеү;

- эшмәкәрлектең эҙмә-эҙлелеген төҙөй белеү.

Үҙ-үҙеңде контроллау:

- уҡыу эшмәкәрлегендәге уңыштарҙы һәм уңышһыҙлыҡ сәбәптәрен анализлай, телмәр хаталарын һәм орфографик хаталарҙы төҙәтә белеү;

- уҡытыусы менән диалог барышында эште баһалауҙың критерийҙарын асыҡлау, шул критерийҙарға ярашлы үҙеңдең һәм иптәштәреңдең эшен баһалай белеү;

– мәғлүмәт сығанаҡтарындағы күрһәтмәләргә ярашлы эшләй белеү, эште планлаштырыуҙа һәм контролләүҙә ҡағиҙәләрҙе иҫтә тотоу;

– телдән һәм яҙма телмәрҙә эш алымдарын белеү;

– иптәштәреңдең һәм уҡытыусының эшеңә биргән баһаһын аңлап ҡабул итеү.

Предмет һөҙөмтәләре

«Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле» предметы буйынса предмет һөҙөмтәләре башланғыс дөйөм белем биреү кимәлендә түбәндәгеләрҙе тәьмин итә:

- Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теленең статусын һәм әһәмиәтен аңлау, Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) телен өйрәнеүгә мотивация булдырыу: милләт-ара аралашыу өсөн Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теленең әһәмиәтен аңлау.

- дәүләт (башҡорт) теленең фонетикаһы, лексикаһы, грамматикаһы, орфографияһы һәм пунктуацияһы тураһында башланғыс белемдең формалашыуы, шулай уҡ алған белемде телмәр эшмәкәрлегендә: башҡорт теленең өндәрен һәм һүҙҙәрен тел нормаларына ярашлы, фонетик хатаһыҙ әйтеү һәм һөйләү; телмәрҙә өйрәнелгән материал сиктәрендә үҙләштерелгән лексиканы ҡулланыу; күләме буйынса ҙур булмаған диалогтар төҙөү; телмәр этикетының өйрәнелгән формулаларын файҙаланып, телмәр аралашыуында ҡатнашыу;

- дәүләт (башҡорт) телендә телмәр эшмәкәрлегенең бөтә төрҙәренең формалашыуы һәм үҫеше:

Тыңлау (тыңлау): төрлө сығанаҡтарҙан яңғыраған телмәргә төшөнөү (уҡытыусы, класташтар, теле- һәм радиотапшырыуҙар);

Һөйләшеү: телмәр өлгөләрен тергеҙеү, көнкүреш, уҡыу темаларына диалогтарҙа, тыңлаған йәки уҡыған текстар буйынса фекер алышыуҙа ҡатнашыу; шиғырҙарҙы яттан һөйләү;

Уҡыу: өйрәнелгән тел материалында төҙөлгән ҙур булмаған текстарҙы ҡысҡырып уҡыу;

Яҙыу: телмәр өлгөләрен күсереп яҙыу, тексты һүрәтләү һәм унан һүҙҙәр, һүҙбәйләнештәр, уҡыу мәсьәләһенә ярашлы һөйләмдәр яҙырға; ҙур булмаған яҙма эштәрҙе һәм ижади эштәрҙе башҡарыу.

Лингвистик белем нигеҙҙәре

1-се класс

Уҡыусы түбәндәгеләрҙе өйрәнә:

- башҡортса өндәрҙе һәм хәрефтәрҙе айырырға, өндәргә ҡылыҡһырлама бирергә: һаңғырау/яңғырау, парлы/парһыҙ, бирелгән нигеҙ буйынса өндәрҙе төркөмләргә; һүҙҙең, һөйләмдәрҙең өн схемаһын төҙөү;

Уҡытыу өсөн төп төшөнсәләрҙе билдәләргә: һүҙ, өн, һуҙынҡы һәм тартынҡы өндәр, өн билдәһе, квадрат, түңәрәк йәки хәреф;

- башҡорт алфавиты хәрефтәрен атарға, башҡорт теленең үҙенсәлекле хәрефтәрен һәм өндәрен рус теле менән сағыштырырға;

- һөйләмдәрҙә, текстарҙа йәки диалогтарҙа төшөп ҡалған һүҙҙәрҙе өҫтәп яҙырға;

- һөйләм башында ҙур хәреф яҙыуҙы һәм исемдәрҙе, һөйләм аҙағындағы нөктәне, интонация буйынса һорау йәки өндәү тамғаһын асыҡларға;

- раҫлау, һорау һәм өндәү һөйләмдәрҙе билдәләргә;

- башҡорт телендәге тексты күсереп алырға, уға кәрәкле һүҙҙәр өҫтәргә;

- өлгө буйынса таблица, ябай анкета тултырырға.

Телмәр үҫтереү

Уҡыусы түбәндәгеләрҙе өйрәнә:

- уҡытыусының, класташтарының һорауҙарына яуап бирергә, күргәҙмәлеккә таянып, ябай текстарҙың мәғәнәһен аңларға;
- уҡытыусының аңлатмаларын, таныш лексик-грамматик материалға таянып төҙөлгән текстарҙың йөкмәткеһен ишетергә һәм аңларға;
- тематик һәм сюжетлы һүрәттәр, өйрәнелгән лексик темаларға бирелгән ситуация буйынса 4-6 репликанан торған диалог алып барырға.
- - Ә, Ө, Е һуҙынҡыларын, асыҡ һәм ябыҡ типтағы ижектәрҙе, дифтонгыларҙы уҡыу, яҙыу ҡағиҙәләрен белергә;
- һүҙҙәрҙе ижектәргә бүлергә, һүҙҙәге ижектәрҙең һанын билдәләргә;

- hүҙҙәрҙә һәм фразаларҙа дөрөҫ баҫымды, дөйөм интонацияны һаҡларға;
- һөйләмдә һүҙ тәртибен дөрөҫ төҙөргә; телмәр этикеты ҡағиҙәләрен файҙаланырға (башланғыс кимәлдә);
- репликаларҙы башҡортсанан руссаға тәржемә итергә;
- балалар фольклоры әҫәрҙәрен, шиғырҙарҙы һәм йырҙарҙы яттан һөйләргә;
- өлгө буйынса предметтың, һүрәттең бәләкәй генә тасуирламаһын яҙырға;
- тексҡа, һүрәткә ҡағылышлы һорауҙарға яуап бирергә;

2-се класс

Лингвистик белем нигеҙҙәре

Уҡыусы түбәндәгеләрҙе өйрәнә:

- күнегеүҙәр эшләгәндә алфавитты файҙаланырға;

- текстан һүҙҙәрҙе, һүҙбәйләнештәрҙе, ябай һөйләмдәрҙе яҙып алырға;

- бирелгән һүҙьяһалыш моделдәре буйынса яңы һүҙҙәр яһарға (тамыр +сы, -се: балыҡ-сы, яҙыу-сы, ҡурай –сы, төҙөү -се, бейеү -се, теген -се);

- һүҙҙе, һөйләмде, деформацияланған тексты тергеҙергә;

- һөйләмдең баш киҫәктәрен дөрөҫ билдәләргә;

- һөйләм аҙағында тыныш билдәһен дөрөҫ ҡуйырға;

- исемдәрҙе һан һәм зат менән үҙгәртергә;

- алмаштарҙы телмәрҙә дөрөҫ ҡулланырға;

- сифаттарҙың, ҡылымдарҙың мәғәнәһен дөрөҫ билдәләргә һәм уларҙы телмәрҙә ҡулланырға;

- һүҙлек диктанттарын яҙырға;

- кәрәкле һүҙҙәрҙе ҡуйып, һөйләмдәрҙе күсереп яҙырға;

- өлгө буйынса таблица тултырырға.

Телмәр үҫтереү

Уҡыусы түбәндәгеләрҙе өйрәнә:

- башҡорт теленең өндәрен, һүҙҙәрен, һүҙбәйләнештәрен, һөйләмдәрен, һөйләмдәрҙең интонацияһын һәм хис-тойғоларға бай булыуын айырырға һәм уларҙы аңларға;

- үҙе, ғаиләһе, дуҫы, мәктәбе тураһында ҡыҫҡаса һөйләргә;

- планға ярашлы картина буйынса ҡыҫҡа хикәйә яҙырға;

- терәк һүҙҙәр буйынса, планға ярашлы, тексты һайлап һөйләргә;

- диалогтар һәм ҙур булмаған монологтар төҙөргә; өйрәнелгән һорауҙар бирергә һәм уларға яуап ҡайтарырға;

3-сө класс

Лингвистик белем нигеҙҙәре

Уҡыусы түбәндәгеләрҙе өйрәнә:

- эйәлек килештәге исемдәр менән һүҙбәйләнештәр төҙөргә;

- синонимдарҙы, антонимдарҙы, омонимдарҙы айырырға;

- төрлө һүҙлектәрҙән кәрәкле мәғлүмәтте табырға;

- һүҙҙәрҙең тура һәм күсмә мәғәнәһен аңларға;

- алмаштарҙы килештәр менән үҙгәртергә;

- башҡорт һәм рус телдәрендә сифаттарҙың айырмаһын билдәләргә; телмәрҙә сифаттарҙы дөрөҫ ҡулланырға;

- ҡылымдарҙы заман менән үҙгәртергә (хәҙерге, үткән, киләсәк);

- һандың мәғәнәһен билдәләргә һәм телмәрҙә дөрөҫ ҡулланырға;

- һөйләмдең баш һәм эйәрсән киҫәктәрен айырырға.

- тыңланған текст буйынса анкета тултырырға.

Телмәр үҫтереү

Уҡыусы түбәндәгеләрҙе өйрәнә:

- 3-6 һөйләмдән (репликанан) торған диалогты аңларға һәм уны дауам итергә;

- тыңлаған текст буйынса һөйләмдәрҙе тулыландырырға;

- үтелгән тема буйынса дәртләндереү характерындағы диалог алып барырға һәм монолог төҙөргә;

- бәләкәй текстарҙы тасуири уҡырға һәм уларҙың йөкмәткеһен аңларға;

- -һорауҙар буйынса тексты һөйләргә;

- һөйләмдәрҙе башҡорт теленән рус теленә тәржемә итергә;

- текст менән эшләргә: исем бирергә, тәҡдим ителгән текстарға план төҙөргә;

- дуҫҡа ҡыҫҡа хат яҙырға (өйрәнелгән тематика сиктәрендә);

4-се класс

Лингвистик белем нигеҙҙәре

Уҡыусы түбәндәгеләрҙе өйрәнә:

- -исемдәрҙең килеш формаларын, эйәлек аффикстарын айырырға;
- тәртип, йыйыу һандарын айырырға, уларҙы телмәрҙә ҡулланырға;

- сифаттарҙы рәүештәрҙән айырырға;
- һөйләмдәрҙә ҡылымдарҙың заман формаларын айырырға, һөйләмдәге урынын билдәләргә;
- телмәрҙә һәм яҙыуҙа ҡылымдарҙың кире формаһын ҡулланырға;
- - күрһәтелгән схема буйынса һөйләмдәр төҙөргә;
- ҙур булмаған диктант яҙырға;

Телмәр үҫтереү

Уҡыусы түбәндәгеләрҙе өйрәнә:

- диалог ҡороғға, ҡабатлап һорарға,

- телмәрҙә ятланған һүҙҙәрҙе һәм һүҙ формаларын ҡулланырға; өйрәнелгән һорауҙарға яуап бирергә;

- орфоэпия ҡағиҙәләрен үтәп йүгерек уҡырға;

- һүҙҙең мәғәнәһен текст буйынса билдәләргә йәки һүҙлек, Интернет һ.б. ярҙамында аныҡларға;

- бирелгән тема буйынса ҙур булмаған текстар һәм монологтар төҙөргә;

- планға һәм терәк һүҙҙәргә таянып ҡыҫҡа хикәйәләр яҙырға;

- уҡыу һәм көндәлек аралашыу шарттарында телмәр этикеты нормаларын файҙаланырға;

- өйҙәге бурыстары тураһында русса-башҡортса һүҙлекте файҙаланып, текст яҙырға;

- өйрәнелгән һүҙҙәрҙе, телмәрҙең өйрәнелгән өлөштәрен файҙаланып, тема буйынса текст төҙөргә.

Тематик планлаштырыу

1 –се класс (33 сәғәт)

Тел бүлеге	Программа йөкмәткеһе
Башҡортостан - минең тыуған илем (1 сәғәт)	«Башҡортостан - минең тыуған ерем». Тел тураһында дөйөм төшөнсә. «Иҫәнләшергә өйрәнәбеҙ». Һөйләү һәм яҙма телмәр. «Әйҙәгеҙ, танышайыҡ». «Исемең кем?» - һорауын үҙләштерергә һәм яуап ҡорорға өйрәнеү. Һөйләм. «Был кем?», «Был нимә?» Башҡорт теленең үҙенсәлекле өндәре.
Иҫәнләшергә өйрәнәбеҙ(1 сәғәт)	Алфавит. Аа хәрефен өйрәнеү. «Һау булығыҙ!». Оо хәрефен өйрәнеү. Ыы хәрефен өйрәнеү. Ээ хәрефен өйрәнеү. Вв (у)хәрефен өйрәнеү. Телмәр үҫтереү.
Әйҙәгеҙ, танышайыҡ (3 сәғәт)	Әә хәрефен өйрәнеү. Өө хәрефен өйрәнеү. Үү хәрефен өйрәнеү. Һһ хәрефен өйрәнеү. Телмәр үҫтереү.
Мин һәм минең ғаиләм (6 сәғәт)	Ғаилә тураһында һөйләргә өйрәнеү, яңы һүҙҙәрҙе үҙләштереү.
Минең мәктәп тормошом (8 сәғәт)	Ғғ хәрефен өйрәнеү.Ҡҡ хәрефен өйрәнеү. Ҙҙ хәрефен өйрәнеү. Ҫ хәрефен өйрәнеү. Ң хәрефен өйрәнеү. Өйрәнелгән өн-хәрефтәрҙе ҡабатлау. Телмәр үҫтереү.
Мин уйнарға яратам (4 сәғәт)	[ЙО] дифтонгы. [ЙӨ] дифтонгы. [ЙҮ] дифтонгы. Телмәр үҫтереү.
Мин тәбиғәттә өйрәнәм (5 сәғәт)	[ЙӘ] дифтонгы. [ЙЫ] дифтонгы. [ЙЕ] дифтонгы. Һөйләмдә һүҙҙәр тәртибе.

2 – се класс (34 сәғәт)

Тел Бүлеге	Программа йөкмәткеһе
Таныш булайыҡ! (5 сәғәт)	Үтелгәнде ҡабатлау. Алфавит. Башҡорт теленең үҙенсәлекле өндәре: [ә], [ө], [ү], [ҡ], [ғ], [ҫ], [ҙ], [һ], [ң]. Һөйләмдәрҙе һүҙҙәргә бүлеү, һөйләмдәге һүҙҙәр һанын билдәләү. Яңғыҙлыҡ исемдәрҙең яҙылышы. Зат алмаштары. Һорау алмаштары.
Туғандарымды яратам (5 сәғәт)	Эйәлек алмаштары «минең, һинең, уның» .Эйәлек алмаштары «беҙҙең, һеҙҙең, уларҙың». Һүҙьяһалыш моделе: төҙөү + се, бейеү + се, теген + се. Һүҙьяһалыш моделе: балыҡ + сы, яҙыу + сы, ҡурай + сы.
Минең мәктәптәге тормошом һәм шөғөлөм(6	Исем. Исемдәрҙең һан менән үҙгәреүе: уҡыусы + лар, китап + тар. Исемдәрҙең күплек формаһы: ҡәләм + дәр, дәфтәр + ҙәр. Исемдәрҙең зат менән үҙгәреүе.

Дуҫтарым менән уйнарға сығам(7 сәғәт)	Һөйләмдең баш киҫәктәре. Һөйләмдә һүҙҙәр тәртибе Ҡылым тураһында төшөнсә. «Нимә эшләргә?», «Нимә эшләй, «Нимә эшләйбеҙ?» һорауҙары. Ҡылым. «Ҡайҙа нимә эшләйем?», «Ҡайҙа нимә эшләйбеҙ?» һорауҙары.

Тирә-яҡты өйрәнәм (11 сәғәт)	Сифат. «Ниндәй?» һорауы. “Ҡайҙа? + ҡылым”, “Ҡайҙан? + ҡылым” һүҙбәйләнештәрен өйрәнеү. “Ҡайҙа? + ҡылым”, “Ҡайҙан? + ҡылым” һүҙбәйләнештәрен ҡабатлау. “Ҡайҙа? + ҡылым” һүҙбәйләнештәрен ҡабатлау. “Ҡасан? + ҡылым” һүҙбәйләнештәрен өйрәнеү.

3– сө класс (34 сәғәт)

Тел бүлеге	Программа йөкмәткеһе
Танышыуға шатмын!(5 сәғәт)	Һөйләмдең баш һәм эйәрсән киҫәктәре. Һөйләмдең эйәрсән киҫәктәре.
Мин белем алам (4 сәғәт)	Тура һәм күсмә мәғәнәле һүҙҙәр. Синонимдар. Антонимдар. Омонимдар.
Мине уратып алған донъя (6 сәғәт)	Тамырҙаш һүҙҙәр. Исем. Исемдең килештәр менән үҙгәреше.
Минең яратҡан миҙгелем (5 сәғәт)	Исем. Исемдең килештәр менән үҙгәреше.
Минең гардеробым (7 сәғәт)	Сифат һүҙ төркөмө. Сифат дәрәжәләре. Сифаттың артыҡлыҡ дәрәжәһе. Алмаш. Алмашты килеш менән үҙгәртеү. Һан һүҙ төркөмө. Төп һандар
Мин- сәйәхәтсе (7 сәғәт)	Ҡылым. Ҡылым замандары. Ҡылымдың хәҙерге заманы. Ҡылымдың үткән заманы. Ҡылымдың киләсәк заманы.

4 – се класс (34 сәғәт)

Тел Бүлеге	Программа йөкмәткеһе
Көн дә мәктәпкә барам (6 сәғәт)	Тел тураһында дөйөм мәғлүмәт. Фонетика һәм графика. Орфоэпия һәм лексика. Исем. Уртаҡлыҡ һәм яңғыҙлыҡ исемдәр. Исемдәрҙең һан менән үҙгәреүе.
Мин ғаиләмде яратам (4сәғәт)	Исемдәрҙең эйәлек ялғауы.Сифат. Ҡабатлау. Сифаттың сағыштырыу дәрәжәһе.
Тыуған илем тураһында һөйләйем (5 сәғәт)	Алмаш. Зат алмаштары. Эйәлек алмаштары. Күрһәтеү алмаштары. Һорау алмаштары
Ауылда(ҡалала) йәшәйем (6 сәғәт)	Һан. Ҡабатлау. Ябай һәм ҡушма һандар. Төп һәм рәт һандары. Йыйыу һандары.
Һауа торошо һәм йыл миҙгелдәре	Рәүеш. Рәүештәрҙең сифаттарҙан айырмалы яҡтары.

тураһында һөйләшәбеҙ (6 сәғәт)	
Төрлө хәлдәр тураһында һөйләшәбеҙ (4 сәғәт)	Ҡылым. Ҡылымдың һөйләмдәге урыны. Ҡылымдарҙың зат менән үҙгәреше.
Һатып алырға өйрәнәм (3 сәғәт)	Ҡылымдың юҡлыҡ формаһы. Ҡылымдың заман формаларын ҡабатлау.

Календарь - тематик планлаштырыу
1-се класс

№	Дәрес темаһы	Бөтәһе	Контроль эш	Практик эш	Электрон белем биреү ресурстары
1	Тыуған илем -Башҡортостан	1	0	0	https://balalar.org/
2	Иҫәнләшеү, һаубуллашыу. Һүҙ һәм һөйләм	1	0	0	https://balalar.org/
3	Һинең исемең нисек? [h], [ҙ] өндәре	1	0	0	https://balalar.org/
4	Һин кем? һорауы. [ғ] өнө	1	0	0	https://bashlang.ru
5	Сәләмләү һүҙҙәре. Телмәр үҫтереү	1	0	0	https://balalar.org/
6	Алфавит. Аа өн – хәрефтәре	1	0	0	https://balalar.org/
7	Мин танышам. Оо өн-хәрефтәре	1	0	0	https://bashlang.ru
8	Һиңә нисә йәш? Ыы өн-хәрефтәре	1	0	0	https://balalar.org/
9	Беҙ һанайбыҙ. Ээ өн-хәрефтәре.	1	0	0	https://bashlang.ru
10	Нисә? Күпме? Нисәнсе? һорауҙары. Вв өн-хәрефтәре. Телмәр үҫтереү	1	0	0	https://balalar.org/
11	Минең ғаиләм. Әә өн-хәрефтәре.	1	0	0	https://bashlang.ru
12	Үҙем тураһында. Өө өн-хәрефтәре.	1	0	0	https://balalar.org/
13	Минең атайым, әсәйем. Үү өн-хәрефтәре.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
14	Минең туғандарым. Һһ өн-хәрефтәре.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
15	Мин ғаиләмде яратам. Кем? Нимә? һорауҙары.	1	0	0	https://balalar.org/
16	Беҙ татыу ғаилә.Телмәр үҫтереү.	1	0	0	https://bashlang.ru
17	Минең мәктәбем. Ғғ өн-хәрефтәре.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
18	Беҙҙең класс.Кк өн-хәрефтәре.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
19	Минең партала. Ҙҙ өн-хәрефтәре.	1	0	0	https://bashlang.ru
20	Уҡыу әсбаптары.	1	0	0	http://tel.bashgort.com

21	Төçтәр. ç өн-хәрефе.	1	0	0	https://balalar.org/
22	Мин дәрестә. ң өн-хәрефе.	1	0	0	
23	Һин нимә яратаһың?	1	0	0	https://bashlang.ru
24	Телмәр үçтереү. Минең яратҡан аҙығым.	1	0	0	https://balalar.org/
25	Минең уйынсыҡтарым. Йо ҡушымсаһы менән һүҙҙәр.	1	0	0	https://balalar.org/
26	Ниндәй? һорауы. Йө ҡушымсаһы менән һүҙҙәр.	1	0	0	https://balalar.org/
27	Уйынсыҡтар магазины. Йү ҡушымсаһы менән һүҙҙәр.	1	0	0	https://bashlang.ru
28	Мин уйнарға яратам. Телмәр үçтереү.	1	0	0	https://balalar.org/
29	Йыл миҙгелдәре. Йә ҡушымсаһы менән һүҙҙәр.	1	0	0	https://bashlang.ru
30	Мин яратҡан йәшелсәләр. Йы ҡушымсаһы менән һүҙҙәр.	1	0	0	https://balalar.org/
31	Еләк-емештәр. Йе ҡушымсаһы менән һүҙҙәр.	1	0	0	https://balalar.org/
32	Минең кескәй дуçтарым. Һөйләмдә һүҙҙәр тәртибе.	1	0	0	https://bashlang.ru
33	“Йәшенмәк” уйыны. Телмәр үçтереү.	1	0	0	https://balalar.org/

2-се класс

№	Дәрес темаһы	Бөтәһе	Контроль эш	Практик эш	Электрон белем биреү ресурстары
1	Танышыу. Һин кем? Алфавит. Әә өн-хәрефтәре.	1	0	0	https://balalar.org/
2	Һинең исемең нисек? Һһ, ң өн-хәрефтәре. Зат алмаштары.	1	0	0	https://balalar.org/
3	Мин Башҡортостанда йәшәйем.	1	0	0	https://bashlang.ru
4	Һин ҡайҙа йәшәйһең? Ҙҙ, Үү өн-хәрефтәре.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
5	Был мин. Һорау алмаштары.Ҡҡ, Ғғ өн-хәрефтәре. Телмәр үçтереү.	1	0	0	https://balalar.org/
6	Минең ғаиләм. -сы, -се ялғауҙары.	1	0	0	https://balalar.org/
7	Мин ғаиләмде яратам. Өө, ç өн-хәрефе.	1	0	0	https://bashlang.ru
8	Мин нимә яратам? Һөйләм. Һөйләмдә тыныш билдәләре.	1	0	0	https://balalar.org/
9	Нимә менән? Минең, һинең, уның.	1	0	0	https://balalar.org/
10	Минең тыуған көнөм. Эйәлек алмаштары. Телмәр үçтереү.	1	0	0	https://bashlang.ru
11	Минең мәктәбем. Исем.	1	0	0	https://balalar.org/

12	Минең класым. Исемдең берлек формаһы.	1	0	0	https://bashlang.ru
13	Уҡыу әсбаптары. Исемдең күплек ялғауҙары.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
14	Мин уҡыусы. Исемдең күплек ялғауҙары.	1	0	0	https://balalar.org/
15	Яратҡан шөғөлөм. Исемдең зат ялғауҙары.	1	0	0	https://balalar.org/
16	«Мәктәп » темаһын ҡабатлау.	1	0	0	https://bashlang.ru
17	Минең уйынсыҡтарым. Был кем? Был нимә?	1	0	0	https://bashlang.ru
18	Яратҡан уйынсығым.Миңә нимә кәрәк?	1	0	0	https://bashlang.ru
19	Уйынсыҡтар магазины. Нимә эшләй? Нимә эшләргә? Һөйләмдең баш киҫәктәре.	1	0	0	https://balalar.org/
20	Мин уйнарға яратам. Ҡайҙа нимә эшләйем? Һөйләмдә һүҙҙәр тәртибе.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
21	Мин уйнарға сығам. Ҡылым тураһында төшөнсә.	1	0	0	https://bashlang.ru
22	Беҙ уйнайбыҙ. Нимә эшләйбеҙ?	1	0	0	http://tel.bashgort.com
23	Ҡышҡы уйындар. Телмәр үҫтереү.	1	0	0	https://bashlang.ru
24	Минең кескәй дуҫтарым. Сифат.	1	0	0	https://balalar.org/
25	Хайуандар. Ниндәй? һорауы.	1	0	0	https://bashlang.ru
26	Ағастар. Ҡайҙа? һорауы.	1	0	0	https://balalar.org/
27	Ҡышлаусы ҡоштар. Ҡайҙан? һорауы.	1	0	0	https://bashlang.ru
28	Күсер ҡоштар. Проект эше.	1	0	0	https://bashlang.ru
29	Йәйге каникулдар.Телмәр үҫтереү.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
30	Ваҡыт. Сәғәт. Ҡасан? һорауы.	1	0	0	https://bashlang.ru
31	Сәйәхәт. Нимә менән? һорауы.	1	0	0	https://bashlang.ru
32	Лагерҙа. Нимә эшләйбеҙ? һорауы.	1	0	0	https://bashlang.ru
33	**Йомғаҡлау контроль эше.**	1	1	0	
34	Йомғаҡлау дәресе. Хаталар өҫтөндә эш.	1	0	0	https://balalar.org/
		34	1	0	

3-сө класс

№	Дәрес темаһы	Бөтәһе	Контроль эш	Практик эш	Электрон белем биреү ресурстары
1	Танышыу. Башҡорт теленең үҙенсәлекле өн- хәрефтәре.	1	0	0	https://bashlang.ru
2	Һин ҡайҙа йәшәйһең? Һөйләмдең баш киҫәктәре.	1	0	0	https://bashlang.ru
3	Башҡортостан республикаһы. Һөйләмдең эйәрсән киҫәктәре	1	0	0	https://balalar.org/
4	Һин ҡайҙан?	1	0	0	https://bashlang.ru
5	Телмәр үҫтереү. Мин	1	0	0	http://tel.bashgort.com

	Башҡортостанда йәшәйем.				
6	Минең мәктәбем. Һүҙҙәрҙең тура һәм күсмә мәғәнәһе.	1	0	0	https://balalar.org/
7	Минең класым. Синонимдар. Антонимдар.	1	0	0	https://bashlang.ru
8	Ф. Туғыҙбаева. Полиглот. Омонимдар.	1	0	0	https://bashlang.ru
9	Беҙ - өсөнсөләр. Нимәһеҙ? һорауы.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
10	Нимә – ул тәбиғәт? Тамырҙаш һүҙҙәр.	1	0	0	
11	Үҫемлектәр. Исем. Проект эше.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
12	Дарыу үләндәре. Килеш ялғауҙары.	1	0	0	https://bashlang.ru
13	Бөжәктәр. Телмәр үҫтереү.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
14	Ҡоштар. “Ҡарға буткаһы” байрамы.	1	0	0	https://balalar.org/
15	**“Мине уратып алған донъя” темаһы буйынса контроль эш.**	1	0	0	
16	Йыл миҙгелдәре. Исемдәрҙең эйәлек килеш ялғауҙары. Хаталар өҫтөндә эш.	1	1	0	http://tel.bashgort.com
17	Һауа торошо. Исемдәрҙең төбәү һәм төшөм килеш ялғауҙары.	1	0	0	https://bashlang.ru
18	Ҡыш миҙгеле. Исемдәрҙең урын-ваҡыт һәм сығанаҡ килеш ялғауҙары.	1	0	0	https://balalar.org/
19	Телмәр үҫтереү. Яҙ килә. “Нардуған” байрамы.	1	0	0	https://bashlang.ru
20	Минең яратҡан миҙгелем. Проект эше.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
21	Минең гардеробым. Сифат.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
22	Яратҡан кейемем. Сағыштырыу дәрәжәһе.	1	0	0	https://bashlang.ru
23	Ф. Туғыҙбаева. Минеке! Артыҡлыҡ дәрәжәһе.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
24	Ф. Рәхимғолова. Яңы күлдәк. Алмаш.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
25	“Йәшерәм яулыҡ”уйыны. Зат алмаштарының килеш ялғауҙары.	1	0	0	https://balalar.org/
26	Баш һәм аяҡ кейемдәре. Һан. Төп һандар.	1	0	0	https://balalar.org/
27	Магазинда. Нисә? Һорауы. Телмәр үҫтереү.	1	0	0	https://bashlang.ru
28	Европа- Азия. Ҡылым.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
29	Мин сәйәхәтсе. Ҡылымдарҙың хәҙерге заман	1	0	0	http://tel.bashgort.com

	формаһы.				
30	Башҡортостан буйлап сәйәхәт. Ҡылымдарҙың үткән заман формаһы.	1	0	0	https://bashlang.ru
31	Юл ҡағиҙәләре. Ҡылымдарҙың киләсәк заман формаһы.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
32	Телмәр үҫтереү.Әкиәт. Йомро икмәк.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
33	**Йомғаҡлау контроль эше.**	1	1	0	
34	3-сө класта үтелгәндәрҙе ҡабатлау. Хаталар өҫтөндә эш.	1	0	0	
		34	2	0	

4-се класс

№	Дәрес темаһы	Бөтәһе	Контроль эш	Практик эш	Электрон белем биреү ресурстары
1	Беренсе сентябрь- Белем көнө. Башҡорт теленең үҙенсәлекле өн-хәрефтәре.	1	0	0	https://balalar.org/
2	Ф. Туғыҙбаева. Мин уҡыусы. Исем.	1	0	0	https://balalar.org/
3	Минең яратҡан дәресем. Яңғыҙлыҡ һәм уртаҡлыҡ исемдәр.	1	0	0	https://bashlang.ru
4	Мин нимә уҡырға яратам? Исемдәрҙең күплек ялғауы.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
5	Компьютерҙа эшләү ҡағиҙәләре.	1	0	0	https://balalar.org/
6	Беҙ мәктәптә нимә тураһында һөйләшәбеҙ?	1	0	0	https://bashlang.ru
7	Беҙҙең ғаилә. Эйәлек заты ялғауҙары.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
8	В. Маяковский. Ним ул яҡшы, нимә ул насар? Сифат.	1	0	0	https://bashlang.ru
9	М. Кәримов. Ул да әсәһенә булышҡан. Сифат дәрәжәләре.	1	0	0	
10	“Сөмбөлә” байрамы. Телмәр үҫтереү.	1	0	0	https://bashlang.ru
11	Г. Юнысова. Башҡортостан. Алмаш. Зат алмаштары.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
12	Минең күршеләрем. Эйәлек алмаштары.	1	0	0	https://bashlang.ru
13	Мин яратҡан урындар. Күрһәтеү, һорау алмаштары.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
14	“Тирмә” уйыны. Телмәр үҫтереү.	1	0	0	https://bashlang.ru
15	**Беҙҙең ғаилә. Контроль эш.**	1	1	0	

16	Минең тыуған (ауылым) ҡалам. Һандар. Хаталар өҫтөндә эш.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
17	Өфө – беҙҙең баш ҡалабыҙ. Ябай һәм ҡушма һандар	1	0	0	http://tel.bashgort.com
18	Ауыл һәм ҡала тормошо. Төп һәм рәт һандары.	1	0	0	https://bashlang.ru
19	Ҡалалағы һәм ауылдағы эштәр. Йыйыу һандары.	1	0	0	https://bashlang.ru
20	Башҡортостан ауылдары, ҡалалары.	1	0	0	https://bashlang.ru
21	Тыуған ерем мөғжизәләре.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
22	Йыл миҙгелдәре ниңә үҙгәрә? Рәүеш.	1	0	0	https://balalar.org/
23	Башҡортостандың Ҡыҙыл китабы. Йәнлектәр.Үҫемлектәр.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
24	Бөжәктәр нисек йәшәй? Рәүеш.	1	0	0	https://bashlang.ru
25	Һауа торошон белеү ниңә кәрәк?	1	0	0	https://bashlang.ru
26	Балалар уйындары. Рәүеш.	1	0	0	https://bashlang.ru
27	Башҡортостан экологияһы.Телмәр үҫтереү.	1	0	0	https://bashlang.ru
28	Минең тормошомда ҡыҙыҡлы хәлдәр. Ҡылым.	1	0	0	https://bashlang.ru
29	Минең хыялым. Ҡылымдың һөйләмдәге урыны.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
30	Минең кумирҙарым. Ҡылымдың зат менән үҙгәреше.	1	0	0	https://balalar.org/
31	“Һабантуй”байрамы. Телмәр үҫтереү.	1	0	0	http://tel.bashgort.com
32	**Йомғаҡлау контроль эше.**	1	1	0	
33	Минең бюджет. Ҡылымдың юҡлыҡ формаһы. Хаталар өҫтөндә эш.	1	0	0	https://bashlang.ru
34	“Буяу һатам” уйыны. Йомғаҡлау.	34	2	0	https://bashlang.ru

Мәғлүмәт ресурстары

1. Башҡорт телен үҙ аллы өйрәнеү өсөн «Интерактив башҡорт теле» веб-ресурсы// URL: https://bashlang.ru/ (мөрәжәғәт итеү ваҡыты 17.05.2022).
2. Балаларҙы өсөн «Балалар» интернет-порталы// URL: https://balalar.org/ (мөрәжәғәт итеү ваҡыты 17.05.2022).
3. «Башкортостан» телерадиокомпанияһының «Тамыр» балалар һәм үҫмерҙәр телеканалы // URL: https://bash.news/bst (мөрәжәғәт итеү ваҡыты 18.05.2022).

4. Башкортостан Республикаһының мәғлүмәт порталы // URL: https://www.bashkortostan.ru/ (мөрәжәғәт итеү ваҡыты 18.05.2022).

5. Башкортостандың мәҙәни донъяһы // URL: http://ebook.bashnl.ru/dsweb/HomePage (мөрәжәғәт итеү ваҡыты 23.04.2022).

6. Башҡорт теленә өйрәтеүсе халыҡ-ара дистанцион система // URL: https://region.bspu.ru/ (мөрәжәғәт итеү ваҡыты 23.04.2022).

7. Русса-башҡортса онлайн һүҙлек // URL: https://huzlek.bashqort.com/ (мөрәжәғәт итеү ваҡыты 23.04.2022).

8. Башҡорт телен үҙ аллы өйрәнеү өсөн ҡулланма // URL: https://elib.bashedu.ru/dl/read/VahitovaSamouchBashkYaz.pdf/info (мөрәжәғәт итеү ваҡыты 23.04.2022).

9. ЯКласс платформаһы // URL: https://www.yaklass.ru/p/bashkirskiy_ya (мөрәжәғәт итеү ваҡыты 10.06.2022).

10. Башҡортса-русса һәм русса-башҡортса тәржемәсе : https://bashkortsoft.ru/. (мөрәжәғәт итеү ваҡыты 10.06.2022)